

Prve BH besplatne novine

Superinfo

Najčitaniji u centralnoj BiH

7. 12. 2012. / broj 143

Interview

Šefkija Botonjić str. 3

Novih 135 radnih mesta str. 7

str. 12-13

Otvorena prva Laboratorija za ispitivanje namještaja i drveta u BiH

Beskompromisna borba protiv zagađivača mora početi sad!!! str. 15

Fotografija nastala „iza najtamnijih uglova oka“ str. 20

Još imamo nadu za Evropu str. 21

besplatan probni tretman

I Sebe

Danas za mene ε sutra za mene

Danas je idealan dan da se još više voliš.

nº1 **više od 1.000 centara** **Šun&Sale**

NO+Vello VAS PONOVO NAGRAĐUJE!

Za obavljenе tretmane na **3 zone dobijate 1 zonu gratis**

ŠKOLSKA 10 (METALURG CITY CENTER), ZENICA,
Tel. 032 200 200 zenica@nomasvello.ba

no+vello. fotoepilacija sa jedinstvenom tarifom
SVIDJET ĆEŠ SE SEBI

[www.nomasvello.ba](#)

[www.nomasvello.ba](#)

INFORMATOR

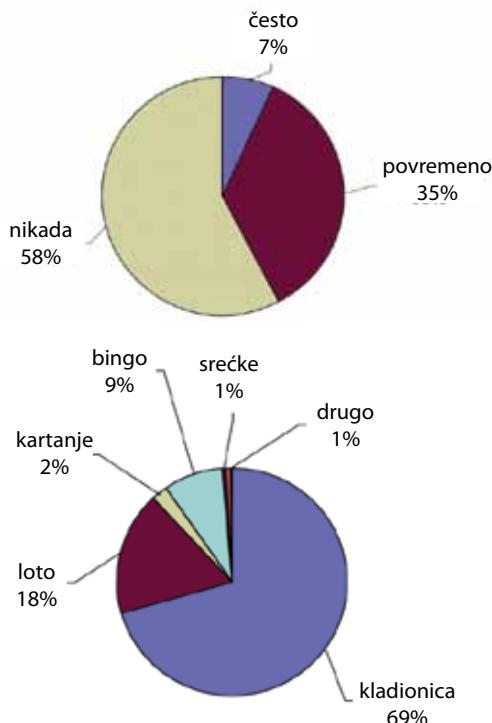
JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOSKOG KANTONA

Rasprostranjenost igara na sreću među mladima

JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona sproveo je istraživanje o rasprostranjenosti igara na sreću među učenicima srednjih škola na području Općine Zenica i Kakanj. Istraživanjem je obuhvaćeno ukupno 2370 ispitanika.

Što se tiče same rasprostranjenosti igara na sreću dobili smo podatke da mladi dosta igraju iste, ali da je znatan i broj onih koji su se izjasnili da nikada ne igraju igre na sreću.

Među mladima je najzastupljenije igranje kladionice, što je ujedno i veliki trend u Bosni i Hercegovini, te sve više poprima dimenziju ovisničkog ponašanja. Nakon kladionice, među mladima su najzastupljeniji loto i bingo.

Uticaj porodice, škole i društva na rasprostranjenost igara na sreću

Istraživanjem smo dobili da mladi najčešće igraju igre na sreću ako:

- roditelji nemaju informaciju da oni igraju igre na sreću,
- u porodici gotovo svi članovi igraju neke od igara na sreću.
- gotovo svi njihovi prijatelji igraju igre na sreću

Dobijeni podaci, s druge strane, ukazuju da igre na sreću najmanje igraju mlađi čiji roditelji iste ne odobravaju.

Najveći procenat učenika se izjasnio da se u školi nikada ne govori o opasnostima igara na sreću, a najmanje ih se izjasnilo da se o toj problematiki često govori.

Religioznost, stav o pojavi ovisnosti i rasprostranjenost igara na sreću

Što se tiče religioznosti i svjesnosti o pojavi ovisnosti o igrama na sreću, dobili smo podatke da ovi faktori imaju uticaj na samu rasprostranjenost igara na sreću, pa tako:

- učenici koji su se izjasnili kao religiozni manje igraju iste
- učenici koji su svjesni da igre na sreću ne donose ništa dobro i da se o njima može postati ovisan, također, manje igraju igre na sreću.

Razvijanje zdravih stilova života i podučavanje o štetnostima ovisnosti, bilo koje vrste, štiti mlade od uključivanja u rizična ponašanja, a samim time i pomaže mu prilikom odbiranja skupine vršnjaka sa kojima će se družiti.

Zaključak

Cilj istraživanja bio je ispitati uticaj porodice, škole, društva, religioznosti i svjesnosti o pojavi ovisnosti o igrama na sreću na rasprostranjenost igara na sreću. Istraživanjem smo dobili da svi ovi faktori imaju uticaja na rasprostranjenost igara na sreću.

Bez obzira kakav stav prema njima imali igre na sreću sastavni su dio mnogih mlađih ljudi, uz želju da se preko noći bogati dobitnom kombinacijom brojeva na lotu, bingo, ili pravom opkladom.

Kocka je zarazna bolest društva koja vremenom, a posebno u potrošačkom društvu i u vrijeme većih ekonomskih kriza poprima obilježja epidemije, brzo se šireći od pojedinca na članove porodice, prijatelje, kolege sa posla, u školi, na ulici i sve je raznolikija. Rezultati istraživanja ukazuju da bi porodica, škola i društvo trebali posvetiti više pažnje ovoj problematici.

INTERVIEW

ŠEFKUJA BOTONJIĆ

Stvaranje zakonskog okvira za motivirajući privredni ambijent

SUPER INFO Privredna komora, pored toga što kao asocijacija privrednih subjekata omogućava lakšu uspostavu poslovnih kontakata i razmjenu iskustava, predstavlja i svojevrstan servis pomoći i podrške svojim članovima. Koji su to konkretno vidovi pomoći koje Privredna komora nudi?

Komora zastupa interese svojih članova pred nadležnim organima izvršne i zakonodavne vlasti na partnerskoj osnovi posebno u pripremi i donošenju zakona i drugih propisa kojima se uređuje ekonomski položaj privrednih subjekata, pripremi i donošenju strategija razvoja po pojedinim sektorima, zaštiti domaće proizvodnje, razvoju tržišta, uvođenju sistema kvaliteta i certifikacije; poboljšanju izvoza roba i usluga, promociji poslovnih potencijala Kantona, pripremi i donošenju propisa iz oblasti rada, penzionog i zdravstvenog osiguranja, plaća... a sve sa ciljem da se oblast privređivanja olakša i rastereti.

SUPER INFO Jedna od šansi oporavka i razine naše privrede jesu sredstva iz pretpri stupnih fondova EU. Koliko na tom fonusu Privredna komora može uraditi da kroz partnerski odnos sa privrednim subjektima obezbijedi priliv sredstava iz ovih fondova u ZDK?

Korišćenje pretpristupnih fondova EU, svakako, predstavlja potrebu i interes ZE-DO kantona. U cilju njihovog korišćenja Komora je ostvarila uspješnu saradnju sa Biznis Servis Centrom Vlade ZDK, Agencijom za ekonomski razvoj ZEDA Zenica i Regionalnim privrednim komorama iz Republike Srpske jer je pristup ovim fondo-

vima lakši ukoliko se zajednički nastupa. Obzirom da se radi o ozbiljnim projektima, naš je cilj da u 2013. godini napravimo značajan iskorak na povećanju njihovog korišćenja.

Koliki je uopće interes privredni-ka za saradnju i zajednički nastup? S kakvim zahtjevima, planovima i idejama se obraćaju Privrednoj komori?

Interes privrednika za uslugama ove Komore je svakodnevni i raznovrstan, a njegova konkretizacija zavisi od problematike privrednog sektora u kojem se nalaze. Generalno posmatrano, osnovni zahtjev svih privrednika se odnosi na činjenicu da u BiH ne postoje sveukupni zakonski motivirajući privredni ambijent. Značajan broj zahtjeva privrednika odnosi se i na potrebu konačnog izmještanja socijalne politike iz privrednog sektora koja treba i mora da se vrši u institucijama države, a ne da se privrednicima konstantno uvode nove obaveze.

SUPER INFO Obzirom da je kraj godine, napravite za naše čitatelje, kratak presjek aktivnosti kojima se ove godine bavila Privredna komora i šta je to na čemu će biti fokus die洛вania u narednoj godini?

Najvažnije aktivnosti u 2012. odnose se na prilagođavanje i izmjenu postojeće zakonske regulative koja direktno utiče na sektor privrede. Tu je značajan Nacrt novog zakona o radu, izmjena Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH sa ciljem da se učešće Kantona u raspodjeli javnih prihoda utvrđuje i na osnovu ekonomskih kriterija te aktivnosti na izmjeni Zakona o javnim nabavkama na način da se odabir najpovoljnijeg ponuđača učini realnijim. Od aktiovnosti u godini koja je na izmaku treba još spomenuti provođenje poreske reforme zbog nedopustivog prekomjernog opterećenja privrede te sprečavanje nelegalnog rada, zaštita domaće proizvodnje i uvođenja olakšica pri formiranju novih privrednih društava. U 2013. godini djelovanje Komore biće naročito usmjereno na predlaganje mjera i aktivnosti predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti svih nivoa sa ciljem zaustavljanja pada industrijske proizvodnje, povećanja broja zaposlenih, povećanja priliva stranih investicija i povećanje izvoza. Predstojeći ulazak Republike Hrvatske u Evropsku Uniju zahtijeva od nadležnih organa BiH hitno donošenje preostale domaće legislative usklađene sa standardima EU kako domaći izvoznici ne bi trpili negativne posljedice na čemu će Komora posebno biti angažirana u narednoj godini. Također, Komora će nastaviti sagledavati i predlagati konkretnе mjere za otklanjanje necarinskih barijera sa kojima se susreću izvoznici organizacijom okruglih stolova, radionica, anketiranjem i sl.

TEHNOMAX

Prestigio Navigacija 4050
sa mapama CIJELE EUROPE

display 4.3" 8-Zoll TouchScreen
komplettes Fahrerassistenz-System mit ADAS und ESP
Klima- und Navigationssystem • aktuelle 20-Kilometer-
Vorwissen • 179 KM

179 KM

Prestigio 7" eBook Reader PER3172B 149 KM

Zenica, Titova 1 ☎ 444 444 ... Zenica, TC Džananović ☎ 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 ☎ 732-000 ... info@tehnamax.ba

Prestigio TabletPC
AKCIJA

Presagio MultiPad 3210 Prime ... 189 KM

Report ID: M-14-B-1-2021-580 329 KM

PRESTON ANDERSON 311-000-22-312-AH
Preston Anderson, 311-000-22-312-AH

Biznis servis centar Vlade ZDK i program SeeNet finansiran od strane EU organizovali su jednodnevnu konferenciju na temu „Fondovi EU – prilike i izazovi“ u Zenici. Cilj seminara je bio informisati učesnike o mogućnostima i preduvjetima za uspješnu provedbu projekata finansiranih iz EU fondova uz predstavljanje primjera dobre prakse od strane predstavnika Direkcije za Europske integracije BiH, programa SeeNet, Regionalne razvojne agencije za Šumadiju i Pomoravlje iz Srbije i BSC ZDK. Seminar je organizovan za predstavnike kantonalne administracije, članove radne grupe Vlade koja radi na izradi akcionih planova, predstavnike Privredne komore ZDK te Federalnog zavoda za programiranje razvoj.

BSC kao primjer dobre prakse

U uvodu prisutni su upoznati sa osnovnim aktivnostima neophodnim za apliciranje projekata, programom SeeNet kao i uopćenim polaznim informacijama kada je o EU fondovima riječ. „Trenutno BSC implementira 6 projekata koje

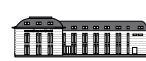
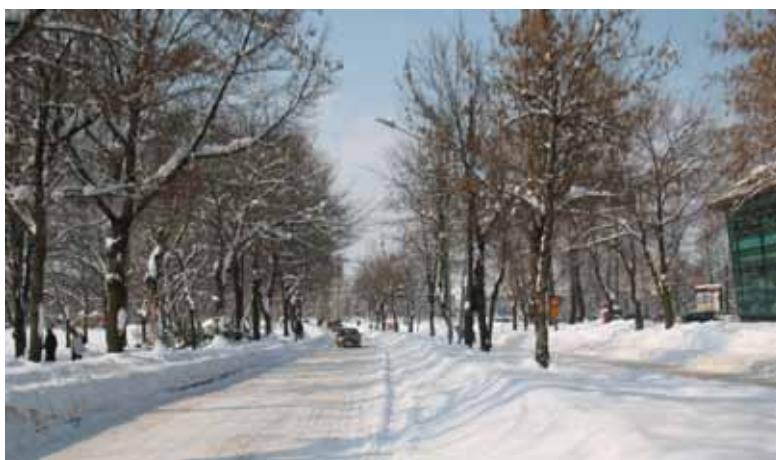
finansira EU. Za svaki od ovih projekata mi bismo mogli zaposliti ljudе, ali nam se to ne dozvoljava. To je dugoročno vrlo negativno jer je sve manji broj projektnih aplikacija koje stižemo pripremiti. Ranijih godina smo uspjevali prijaviti i do 17 projektnih prijedloga što je rezultiralo ogromnim uspjesima Danas je situacija potpuno drugačija, umjesto da se razvijaju kapaciteti kantonalne

javne uprave za privlačenje fondova, naš ionako minimalan budžet se dalje smanjuje do nivoa manjeg od trenutnog izvršenja”, riječi su mr.sci. Đenane Čolaković, sekretara BSC ZDK. U nastavku konferencije istaknuto je koji su to minimalni kapaciteti koje organi uprave moraju posjedovati za apliciranje projekata, a to su poznavanje raspoloživih programa, praćenje javnih poziva, sposobnost brzog reagovanja i odgovaranja na upite i ponude, brza priprema projektne dokumentacije, engleski jezik i poznavanje EU pravila finansiranja, izvještavanja i implementiranja te poznavanje PRAG-a i Zakona o javnim nabavkama.

Neophodno poboljšanje apsorpcionih kapaciteta za EU fondove

“Osnovni problemi za veću apsorpciju EU fondova trenutno

su nedostatak ljudskih kapaciteta, nedovoljna saradnja kantona i općina sa pojedinim partnerima poput državnih tijela, naučno-istraživačkih institucija, razvojnih agencija i sl., nedovoljna finansijska sredstva za sufinansiranje već odobrenih projekata i pripremu novih te administrativne prepreke”, istakao je u svom izlaganju Rasim Tulumović, predstavnik programa SeeNet. Kroz provedenu diskusiju učesnika seminara, kao osnovni zadatak za predstojeći period istaknuta je potreba poboljšanja apsorpcionih kapaciteta za EU fondove na području ZDK, sa posebnim akcentom na nivo općina. S tim u vezi ponuđena je i podrška programa SeeNet svim zainteresiranim tijelima i institucijama za prevaziđanje pomenutih prepreka, odnosno izgradnju kapaciteta i to kroz: dodatnu edukaciju o EU fondovima nositelja vlasti na kantonalnoj i lokalnoj razini, ciljane obuke radi izgradnje ljudskih kapaciteta, konsultantska podrška u rješavanju administrativnih prepreka te podrška razvoju saradnje između aktera unutar SeeNet mreže. Osim SeeNet programa, konkretnu pomoć ponudio je i Biznis servis centar kroz prenos svojih dosadašnjih znanja i iskustava u realizaciji projekata finansiranih iz EU fondova.

Vladimir Franjić

Zenica kakvu volimo

Izložba fotografija
Promocija kalendarja

Muzej grada Zenice - Sinagoga
11.12.2012. (utorak) u 19:00h

Uvijek na raspolaganju Vladi ZDK, a kao partnera uvažava nas Evropska unija

Koliko je Biznis servis centar Vlade ZDK značajan za uspješan rad kantonalne administracije, sigurno najbolje znaju sami operativci kantonalnih ministarstava. Ova im je stručna služba Vlade u svakom momentu na raspolaganju za sve vidove pomoći, podrške, konsultacija, pripreme dokumentacije, prenosa znanja i korištenja referenci za projekte Evropske unije. Podatak da BSC ZDK ima svega pet zaposlenih zvuči gotovo nevjerojatno, uzme li se u obzir činjenica da trenutno implementira šest projekata koje finansira EU i dva bilateralna projekta. „Posredno sam ponosna na čitav niz projekata koje smo uspješno završili a koje je finansirala EU i vlade pojedinih njenih članica. I u ovom trenutku BSC implementira brojne projekte koje finansira EU. Za implementaciju svakog od njih bismo mogli zaposliti ljude sa znanjem engleskog jezika, ali nam se to ne dozvoljava. Nažalost, to je dugoročno vrlo negativno jer je sve manji broj projektnih aplikacija koje stičemo pripremiti za nove javne pozive. Ranijih godina smo uspijevali prijaviti po 13 do 17 projektnih prijedloga što je rezultiralo ogromnim uspjesima. Na nekim javnim pozivima bili smo jedini iz BiH kojima je projekat odobren, a na nekim smo imali po čak tri odobrena projekta. Danas je situacija potpuno drugačija, umjesto da se razvijaju kapaciteti kantonalne javne uprave za privlačenje fondova, naš ionako minimalan budžet se dalje smanjuje do nivoa manjeg od trenutnog izvršenja. Da ne govorim o tome da su nam sredstva za sufinansiranje odobrenih projekata potpuno ukinuta. S druge strane Vlada daje sredstva nekim agencijama i udruženjima, a guši sopstvene inicijative“, ka-

zala je za Superinfo mr.sci. Đenana Čolaković, sekretar BSC ZDK, te nam ukratko predstavila najznačajnije projekte i njihove finansijske okvire. „The South East Europe Transnational Cooperation Programme“ za cilj ima razvoj transnacionalnih partnerskih odnosa u pitanjima od strateškog značaja u 16 država koje

pokriva. BSC ZDK je u sklopu ovog programa do sada dobio odobrenje za realizaciju dva projekta - G.S.R model koji je u završnoj fazi implementacije, a čija je vrijednost 1.985.000 eura, te projekat RECULTIVATUR iz sredstava ERDF-a sa vrijednošću od 3.020.000 eura. Tu je i Mediteranski program MED kroz koji se nastoji osigurati poboljšanje konkurentnosti područja Mediterana. Uključeno je 13 država spremnih da se zajednički suoče sa nadolazećim izazovima. Jedan od odobrenih projekata je i MEID (Mediteranean eco industrial development), a jedini partner u projektu iz Bosne i Hercegovine je BSC ZDK. Vrijednost projekta je 1.338.013,00 eura. IPA Jadranski program prekogranične saradnje obuhvata osam država, Albaniju, BiH, Crnu Goru, Grčku, Hrvatsku, Italiju, Sloveniju i Srbiju. Programske prioritete su ekonomska, socijalna i institucionalna saradnja, prirodni i kulturni resursi. Od ukupno prijavljena 325 projekata iz ovih osam zemalja, u konačnici su odobrena 32. Od toga tri za BSC ZDK, ili približno 10% od svih odobrenih projekata. Radi se o projektu ADRIAMUSE, sa prihodom ostvarenim učešćem BSC ZDK u iznosu od 193.000 eura, zatim projektu STAR uz ostvareni prihod od 196.750 eura i projektu PITAGORA sa prihodom od 150.000 eura. Učestvovali smo sa drugim partnerima u implementaciji brojnih projekata čiji se finansijski efekti za ZDK mogu mjeriti u milionima, pa i desetinama miliona eura. Sve je učinjeno zahvaljujući kapacitetima koje smo kao organ uprave gradili i gradimo svih ovih godina.“, ističe naša sagovornica, Đenana Čolaković.

TEHНОМАХ Canon

Canon MP230

Print/Copy/Scan
Multifunkcijski, Color A4

79 KM

Canon A810

16Mpix, 5xOpt.zoom
raspoloživa boja

129 KM

**HIT
PONUDA**

Canon EOS 1100D

objektiv EFS 18-55 IS2
Image Stabilizator

749 KM

Zenica, Titova 1 ☎ 444 444 ... Zenica, TC Džananović ☎ 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 ☎ 732-000 ... info@tehnamax.ba

KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA OV ZENICA

Nebojša Nikolić, novi-stari predsjedavajući

Nebojša Nikolić, novi je, a i stari predsjedavajući Općinskog vijeća Zenica. Na javnom glasanju izabralo ga je svih 20 vijećnika koji su glasali, dok su demonstrativno pred glasanje salu napustili vijećnici SDP-a i SBB-a koji su tražili tajno glasanje. Za zamjenika predsjedavajućeg izabran je Zdenko Kolak, a za članove Radnog predsjedništva OV Amra Muslić, Izet Pehlić i Rasim Skomorac. U Komisiju za izbor i imenovanja izabran je po jedan predstavnik svih političkih opcija koje participiraju u radu vijeća. "Iskreno se nadam da će saradnja sa načelnikom Općine Zenica i realizacija zaključaka koje do-

nosi Općinsko vijeće biti bar na onom nivou koliki je bio njegov rezultat na proteklim izborima. Ovom prilikom, koristeći iskuštenja iz protekle četiri godine, že-

lim da u ime građana prenesem jednu molbu svima vama, a to je da ovaj saziv OV bude upamćen kao neko ko će dovesti do okončanja problema zvanog čist oko-

liš i da čemo uticati na više organe vlasti na sprovođenju rokova zadatih okolinskim dozvolama", kazao je vijećnicima Nebojša Nikolić. Načelnik općine Zenica Husejin Smajlović čestitao je vijećnicima na ostvarenom rezultatu, kao i izabranima na funkcije u Vijeću, te dodao: "Mi smo svi rekli šta čemo uraditi u naredne četiri godine i ja nemam nimalo ambicija da odustajem od onoga što sam napisao. Nadam se da i vi imate isto uvjerenje, i dajte da se organiziramo da na najbolji način realiziramo ono što smo obećali građanima. Nemam nimalo dileme da čemo ono što smo obećali i uraditi."

Naredne sedmice protest 500 taksišta ZDK

Zbog sve izraženijeg nelegalnog prijevoza na području ZDK i nepreduzimanja zakonskih radnji od strane nadležnih u suzbijanju rada na crno, taksisti sa područja Kantona najavili su za narednu sedmicu u Zenici protest upozorenja. Ukoliko ni on ne poluči nekim ozbiljnijim koracima u rješavanju problema, slijede radikalnije mјere kao što su blokade cesta, te privremeno odjavljivanje svoje djelatnosti. „Kao porezni obveznici ovoj državi taksisti plaćaju više od

100.000 KM i samim tim bi trebali biti kategorija ljudi kojoj bi vlast morala pomoći jer nam je potpuno ugrožena egzistencija. Mi smo primorani na ovakav korak jer je trenutno stanje neizdrživo. Ako ni najavljen protestna okupljanja ne donesu pomak, oko 500 taksišta sa područja ZDK će privremeno odjaviti svoju djelatnost što naravno povlači i neplaćanje obaveza i naš rad na crno“, kazao je Kasim Đulić, predsjednik Udruženja taksišta ZDK.

Sedam godina uspješnog rada

JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona (ZDK) svečano je obilježio sedam godina uspješnog rada zahvaljujući kojem su postali prepoznatljiva ustanova za liječenje ove pošasti današnjice. "Za to vrijeme u Zavodu je liječeno oko 700 ovisnika. Sada se ovisnost o opojnih drogama općenito mnogo više lijeći u za to namijenjenim institucijama i servisima ovog Zavoda, s obzirom na bolju dostupnost usluga", izjavio je direktor Zavoda Jasmin Softić. Trenutno liječe 202 heroinska ovisnika, od kojih je 172 na metadonskoj terapiji, a 30 na Suboxonu. Pored toga, obavljaju besplatno testira-

nje na psihoaktivne supstance na zahtjev roditelja, pedagoga..., a prema nalogu Suda liječe i manji broj ovisnika o alkoholu. U ovoj instituciji zaposleno je 34 ljekara, socijalnih radnika i medicinskog osoblja. Rezultatima rada su u Zavodu zadovoljni, posebno zato što povratnika gotovo da i nema. "Ministarstvo zdravstva uskoro planira u Zenici otvoriti regionalni centar za bolesti ovisnosti, u kojem će se liječiti svi oblici ovisnosti", najavila je ovom prilikom ministrica zdravstva ZDK Senka Balorda, a trenutno najveći problem u radu Zavodu predstavlja neadekvatan prostor u kojem je Zavod smješten.

„GRUPA CIVIDALE ITALIA“ OTVARA FABRIKU U ZAVIDOVIĆIMA Novih 135 radnih mesta

Fabrika za proizvodnju metalnih proizvoda Cividale BH čiji je investitor talijanska „Grupa Cividale Italia“ trebala bi sredinom narednog mjeseca biti otvorena u Zavidovićima. U prvoj fazi će uposlitи 135 radnika, a obezbijeden je plasman kompletne proizvodnje za narednih 15 godina. Zahvaljujući 30-godišnjem Aldinu Žiliću, koji je proteklih osam godina radio u Italiji, u njegovom rođnom gradu otvorice se fabrika koja je, može se slobodno reći, prva veća investicija u posljednjih 20-tak godina u ovom gradu. „Iz Zavidovića sam prije osam godina otišao u Udine, grad Cividale gdje sam započeo rad u jednoj grupaciji koja ima 16.000 uposlenih radnika. Tu sam stekao znanje. Došao sam

na ideju otvaranja jednog pogona u BiH i izradio kompletan elaborat izgradnje objekta i ekonomske isplativosti koji je usvojen. Kupljeno je zemljište u zavidovičkoj industrijskoj zoni te izgrađena hala površine 1.682 kvadratna metra koja je koštala oko milion maraka. Oprema koja je dopremljena ko-

štala je 1,57 miliona eura”, kaže Žilić. Cividale BH Zavidovići će se baviti proizvodnjom turbina visokog pritiska, a radiće i odlivke za brodove, kućište motora, ventile za plinovode, ventile za platforme za iscrpljenje nafte... Dakle riječ je o fabrici za pravljenje specijaliziranih mašinskih dijelova.

SASTANAK PREDSTAVNIKA SVIH KANTONA U FBIH Prinudne naplate dovest će kantone u bankrot!

Prinudne naplate po presudama sudova vezane za nepoštivanje kolektivnih ugovora koje stižu kantonima mogu ih dovesti u bankrot. Ovo je tvrdnja predstavnika svih deset kantona u Federaciji BiH koji su prisustvovali sastanku u Zenici organizovanom s ciljem iznalaženja rješenja za zaustavljanje novih utuženja po osnovu kolektivnih ugovora i izmirenja novčanih potraživanja po osnovu izvršnih sudskeh odluka. Jedna od odluka, kako je saopštila Romana Brkić, ministrica

za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona kao domaćin skupa, je da svi kantoni federalnom Ministarstvu pravosuđa, odnosno federalnoj Vladi, upute inicijativu za izmjenu granskih kolektivnih ugovora, da se isti usklade sa odredbama općeg

kolektivnog ugovora te da uključe u razgovore i kantone i predstavnike sindikata. Kada je o dugovanjima riječ, ona su različita od kantona do kantona. Najteže je u ZDK i Unsko-sanskom kantonu gdje po presudama duguju i jedni i drugi preko 100 miliona maraka.

ZDK FLASH

Povodom Međunarodnog dana volontera, Udruženje „Naša djeca“ Zenica posjetio je Jasmin Duvnjak, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta FBIH s kojim su razgovarali o konačno usvojenom Zakonu o volontiranju, a koji volonterski rad tretira kao radno iskustvo.

***

U prostorijama sirane OPZ Zlatna Kap iz Jelaha, REZ je organizovao predavanje o proizvodnji polutvrdog i mekog sira, prvenstveno feta sireva i sireva sa začinima. Cilj obuke je da se kroz praktičan rad domaći proizvođači upoznaju sa novim receptima, savremenim tehnologijama u proizvodnji sira, i ponude tržištu nove vrste sireva.

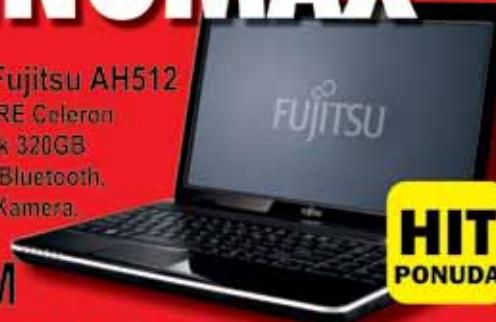
***

Dvadeset Kakanjki dobilo je Uvjerenja o uspješno završenom kursu krojenja i šivenja koji je prvi put organizovan u Kaknju. Projekt je finansiran od strane Zavoda za zapošljavanje ZDK i Biroa Kakanj, a realiziran je u saradnji sa JU za kulturu i obrazovanje Kaknji.

TEHНОMAX

Notebook Fujitsu AH512
Intel DUALCORE Celeron
RAM 2GB, Disk 320GB
WirelessLAN, Bluetooth,
Čitac kartica, Kamera,
HDMI ... Full!

679 KM

Notebook Fujitsu
AH512 4GB/500GB

Intel DUALCORE PENTIUM
RAM 4GB, Disk 500GB
WirelessLAN, Bluetooth,
Čitač kartica, Web Kamera,
HDMI ... Full!

779 KM

Zenica, Titova 1 ☎ 444 444 ... Zenica, TC Džananović ☎ 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 ☎ 732-000 ... info@tehnamax.ba

Notebook Fujitsu Intel Core i3
4GB/500GB ... Full! ... 889 KM

**HIT
PONUDA**

Potpisan Ugovor o finansiranju sa Terapijskom zajednicom „Izvor“

Ivica Ćurić, ministar za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona potpisao je Ugovor sa Krešimirom Ljubasom, tajnikom Terapijske zajednice „Izvor“ u Plehanima, Općina Derventa, o sufinansiranju boravka i liječenja narkomanskih ovisnika s područja našeg Kantona. Ovo je četvrta po redu terapijska zajednica sa kojom je Ministarstvo

potpisalo ugovor. U razgovoru sa predstvincima „Izvora“, terapijske zajednice koju finansira nevladina organizacija „Kruh Svetog Ante“, ministar Ćurić istakao je da je putem ovog Ministarstva i Zavoda za bolesti ovisnosti ZDK, u zadnje četiri godine, finansiran boravak preko 30 ovisnika koji su u terapijskim zajednicama boravili od jedne do dvije godine, a trenutno je na tretmanu u zajednicama 17 ovisnika sa područja našeg Kantona. Imaće, Ministarstvo finansira sa 300 KM mjesечно boravak jednog ovisnika na liječenju, pa se trenutno za 17 štićenika mjesечно izdvaja 5.100 KM.

moja tv sve bolja i bogatija!

Sve ovo u BH Telecomu možete koristiti i na vašem postojećem fiksnom broju po najpovoljnijim cijenama!

Zelite Moju TV u svom domu, a pri tome zadržati svoj postojeći fiksni broj... Naravno da je moguće!

Uz Moju TV uživajte u:

- preko 80 TV kanala,
- videoteci sa brojnim i raznovrsnim filmovima,
- neograničenom internetu i
- potpuno besplatnim svim razgovorima i SMSovima u fiksnoj mreži BH Telekoma.

BH Telecom daje više.
Više informacija na www.bhtelecom.ba

bh

Crvene trakice i na ulicama Zenice

Asocijacija „Margin“ zajedno sa Lokalnim volonterskim servisom, Crvenim križom općine Zenica i Asocijacijom srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini radila je na informisanju građana i pokušaju razbijanja stigme i diskriminacije osoba sa HIV/AIDS-om, činjenica o HIV-u i spolno prenosivim bolestima, a na najprometnijim lokacijama postavljeni su info štandovi gdje su vrijedni aktivisti razgovarali sa građanima, dijelili edukativni materijal, prezervative i Red ribbone – crvene trakice koje simboliziraju

U BiH, otkad je ova bolest prvi put registrirana 1986. godine pa do danas, evidentirano je tek 222 osobe sa HIV/AIDS-om. Danas u BiH živi 108 HIV pozitivnih osoba, od čega 78 u Federaciji BiH. Od ovih 78, na terapiji je 48 osoba, a 30 su pod kontrolom, jer infekcija nije dostigla stadij u kome treba primijeniti liječenje, što nas svrstava u zemlje sa najmanjom prevalencom na svijetu.

a povodom Svjetskog dana borbe protiv HIV/AIDS-a koji se od 1988. godine svakog 1. decembra obilježava diljem svijeta.

Asocijacija je u Zenici obavila anketiranje građana o poznavanju

borbu protiv ove opake bolesti. Asocijacija Margin je obavila i akciju besplatnog, povjerljivog i anonimnog testiranja svih zainteresiranih osoba koje su željele da saznaju svoj HIV status.

Nakon pitke vode, dobili i put

Nakon dolaska pitke vode u domove stanovnika prigradskog naselja Gornji Brist u Zenici riješen je i drugi veliki problem sa kojim su se suočavali u protekle četiri decenije – put za ovo naselje. Nai-me, zahvaljujući reakciji čelnih ljudi zeničke Općine rekonstruisan je put koji će uveliko riješiti problem dolaska u ovo naselje u kojem stane 143-objekta mještana u 60-tak kuća. Donedavni put ugrađen je prije skoro četiri decenije, nikada nije re-

noviran niti održavan pa nije bio prohodan čak ni za komunalne službe. „Nakon 40 godina dobili smo vodu i sada novi put. Najveću zahvalnost dugujemo načelniku Husejinu Smajloviću, te njegovim saradnicima Muberi Pezo i Harisu Ibrahimagiću, zatim JP za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica“, te Besimu Begiću i firmama Almy i Komgrad-ZE“, izjavio nam je predstavnik mještana ovog dijela Zenice Ermin Fermić.

Foto Express Kratina

Tel/fax: 032 404 778 kratina@bih.net.ba www.digifot.ba

NAJJEFTINIJE FOTOGRAFIJE U GRADU !!!

Poslovница1: Biznis centar Aksa

Radno vrijeme od 8 do 19 h
subotom od 8 do 16 h

„Dani grada Tešnja 2012“

U petak je u Tešnju svečano otvorena manifestacija „Dani grada Tešnja 2012“ koja će u narednih dvije sedmice ponuditi Tešnjacima niz kulturno-zabavnih sadržaja kakvih, u pravilu, manjka u manjim sredinama kao što je Tešanj. Tako je već tokom vikenda otvorena izložba slika Sabahudina Kovača, održan naučni skup „Književno djelo Rešada Kadića“ te Veče sjećanja na Omera Pobrića. Ove sedmice planirane su promocije tri književna djela: „Konjanici“ Mustafe Bešlagića, „Organizacija: struktura, vrijednosti, znanje“ Fuada Šišića i „Bosanska savremena zbilja“ Osmana Brke. U narednom periodu Tešnjaci će moći uživati i u nekoliko koncerata, poetskih večeri, dramskom stvaralaštvu... a za 25. decembar zakazano je veće promocije mladosti i sporta „Izbor najuspješnijih u 2012.“

Posao za 1000 mlađih bez radnog iskustva

Federalni zavod za zapošljavanje objavio je Javni poziv za učešće u Programu jačanja konkurentnosti na tržištu rada – prvo radno iskustvo. Riječ je o još jednom programu Zavoda kojim se mlađim ljudima nastoji pomoći da steknu neophodno radno iskustvo koje se traži u skoro svim konkursima i oglasima o zaposlenju. Potencijalni korisnici poticaja po ovom programu su poslovni subjekti registrovani u FBiH koji redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa, a ciljnu grupu čine nezaposlene osobe bez radnog iskustva dobi do 30 godina. Za razliku od dosadašnjih sličnih programa koji su se uglavnom odnosili na mlađe visokoobrazovane kadrove, ovog puta programom je predviđeno i sufinsaniranje zapošljavanja 500 osoba sa srednjom stručnom spremom 3. i 4. stepena u trajanju od šest mjeseci. Programom su predviđena sredstva i za 500 osoba sa visokom i višom stručnom spremom koji će se zaposliti na period od godinu dana. Poslodavcima kojima se odobri program, bit će uplaćeno 460 KM mjesечно po primljenom pripravniku. Visina sredstava, odnosno broj mogućih pripravnika za pojedine kantonalne službe odredit će se na osnovu broja nezaposlenih u tom kantonu, a sve detaljnije informacije o načinu i uslovima apliciranja zainteresirani mogu dobiti u nadležnoj kantonalnoj službi za zapošljavanje.

Obilježena 20. godišnjica formiranja 3. korpusa ARBiH

Savez ratnih vojnih invalida Zeničko-dobojskog kantona i druge boračke organizacije uz pokroviteljstvo Ministarstva za boračka pitanja i Vlade ZDK-a nizom aktivnosti obilježili su 20. godišnjicu formiranja Trećeg korpusa Armije RBiH. Centralna manifestacija održana je u Bosanskom narodnom pozorištu gdje je upriličena svečana akademija o historijskom značaju jedinica 3. korpusa u odbrani BiH. Istodobno promovirana je i knjiga „Na razmeđu milenija“, autora brigadira Hasiba Mušinbegovića, postavljena izložba ratnih fotografija i zastava te održano postrojavanje počasnog voda iz sastava jedinica 2. pješadijskog puka Armije RBiH. Istim povodom, u svim džematima zeničkog i travničkog muftijstva proučen je tevhid za duše onih koji su život dali braneći domovinu, a dan kasnije posjećena su spomen obilježja i šehidsko mezarje na Prašnicama.

TEHNO MAX
NOTEBOOK AKCIJA

**HIT
PONUDA**

Zenica, Titova 1 ☎ 444 444 ... Zenica, TC Džananović ☎ 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 ☎ 732-000 ... info@tehnamax.ba

Notebook HP 635 AMD Dualcore 2GB/320GB ... 699 KM

Display 15,6", LED, Widescreen, HDMI, Webcam, vebkamera, tastatura + mišićica 100% novi

Notebook ASUS X501U AMD Dualcore Slim! ... 729 KM

Display 15,6", LED, 2GB RAM, 500GB, Građa: Intel® Celeron™ N2840, 1,86GHz, 1GB VRAM, 1366x768px, 16:9

Notebook TOSHIBA C850-13H Intel Dualcore ... 749 KM

Display 14", LED, VESA, Webcam, 2GB, 320GB, vebkamera, tastatura, HDMI, 1366x768px

Notebook K53E Intel Dualcore + Windows 7 ... 829 KM

Display 15,6", LED, Intel® Dualcore, 2GB, 320GB, 1366x768px, 16:9

Notebook ACER E1 3GB/320GB + Windows 8... 879 KM

Display 15,6", LED, Intel® Dualcore, 320GB, 1366x768px, 16:9

Transparentni Kakanj

“Transparency International” Bosna i Hercegovina predstavio je nalaze istraživanja o transparentnosti jedinica lokalne samouprave u BiH. Istraživanje je provedeno u okviru projekta „MAGG - Monitoring i zagovaranje za dobro upravljanje u BiH općinama“ koji se, pod pokroviteljstvom Ambasade Kraljevine Holandije u BiH, implementira u periodu januar 2012. - avgust 2013. godine. Općina Kakanj je ostvarila 59 indeksa, 17 manje od prvo-plasirane i 52 više od posljednje općine na tabeli, što se može smatrati solidnom pozicijom i dobrom osnovom za nastavak

jačanja transparentnosti rada i Općine i javnih preduzeća i ustanova. Na listi jedinica lokalne samouprave Općina Kakanj je, po indeksu transparentnosti, ispred 77 bosanskohercegovačkih općina, a među općinama koje su ostvarile manji broj indeksa od Općine Kakanj su i neke općine koje su sjedišta kantona, privredni centri, općine sa velikim budžetima...

Žepče u blagdanskom ozračju

Najveseliji mjesec u godini je počeo, a s njime je započelo ukrašavanje i pripremanje grada za nadolazeće Božićne blagdane. Već tradicionalno uređenje gradskog središta Žepče, ove godine započeli su vrijedni djetalnici Općine Žepče. Planom uređenja, predviđeno je postavljanje ukrasnih svjetiljki na svim elektro stubovima u sredi-

štu grada. Ove godine očekuje se i realizacija Prvog Božićno-novogodišnjeg sajma u Žepču, a u organizaciji JU Dom kulture Žepče. Prema riječima Mire Bulajić, v.d. ravnatelja ove Ustanove, već je iskazan veliki interes izlagača za sudjelovanje na Prvom Božićno-novogodišnjem sajmu, koji će službeno biti otvoren 19. prosinca u 12 sati.

ZDK prvi u Federaciji izradio Daljinar

U Zavidovićima je, u organizaciji Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona, održan dvodnevni sastanak vezan za usklađivanje redova vožnje za linijski prijevoz putnika na kantonalm autobusnim linijama na području ZDK za period 2012/2015. godina, a u kojem je učestvovalo 13 prevoznika s područja Kantona. Ministar Raif Seferović je u svojstvu domaćina ukazao na značaj izrade temeljnog dokumenta – Daljinara koji je omogućio da se počnu usklađivati redovi vožnje na području Kantona. On je naglasio da su na realizaciji projekta „Izrada daljinara sa minimalnim vremenima vožnje

na cestama Zeničko-dobojskog kantona“ koji je trajao gotovo sedam mjeseci učestvovali svi nivoi vlasti u Federaciji BiH nadležni za oblast prometa. Ovim je Zeničko-dobojski kanton postao prvi u Federaciji BiH koji je uradio ovaj dokument, a njegov značaj ogleda se u činjenici da se ovim pozitivno utiče na povećanje sigurnosti cestovnog prometa i zadovoljenje potreba stanovništva za usluga prijevoza, a upotreba daljinara je zakonska obaveza za sve prijevoznike prilikom projekcije redova vožnje.

Sastanak sa PMU FBIH

Predstavnici tri susjedne općine Tešanj, Dobojski Jug i Usora u pratnji saradnika Ante Bonića posjetili su Federalnu jedinicu (PMU FBIH) za implementaciju projekta „Vodosnabdjevanje i odvodnja otpadnih voda u FBIH“. Domaćin sastanka bila je Sanja Terzić, voditeljica PMU FBIH sa saradnicima, a bila je to prilika za usaglašavanje principa dalje saradnje na projektu koji putem kreditnih sredstava finansira Europska Investiciona Banka (EIB) i načina saradnje navedenih općina na aktivnostima izgradnje

zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Dogovoren je da voditeljica PMU FBIH sa svojim timom posjeti navedene tri općine u narednih 10 dana kako bi razriješili sva otvorena pitanja koja su prisutna u vezi priprema za potpisivanje ugovra sa EIB-om i dalju realizaciju navedenog projekta.

knjigovodstvo.ba

Vaš pouzdan poslovni partner „Knjigovodstvo d.o.o.“

Zenica, Bulevar Kulina Bana 28a (LAMELA), Tel: 032/481 046, 065/382 344
e-mail: knjigovodstvo.zenica@gmail.com

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela je krajem 2010. godine dva značajna zaključka: Zaključak o Strategiji razvoja BiH i Strategiji socijalnog uključivanja BiH i usvajaju akcionalih planova ministarstava i institucija FBiH te Zaključak o usvajanju Startegije razvoja FBiH za period 2010-2020. godina. Ovim zaključcima federalna Vlada je obavezala kantonalne vlade da imenuju Implementacione jedinice koje će vršiti monitoring, evaluaciju i izvještavanje o urađenim aktivnostima iz ovih zaključaka na kantonalnom nivou. Također, kantonalne vlade zadužene su da urade svoje Akcione planove kojima se podržavaju Strategije razvoja i socijalnog uključivanja Bosne i Hercegovine i Federacije BiH. Riječ je o ukupno četiri strateška dokumenta viših nivoa vlasti.

Jedino ZDK izvršio obavezu

U Zeničko-dobojskom kantonu Zaključkom Vlade od 15.10.2010. godine utvrđeno je da je Biznis servis centar zadužen da koordinira između ministarstava i uprava proces izrade Akcionalih planova za strateško planiranje, te preuzme ulogu implementacione jedinice koja će vršiti monitoring, evaluaciju i izvještavanje o urađenim aktivnostima na harmonizaciji procesa strateškog planiranja, odnosno usklađivanja svih strateških aktivnosti sa višim nivoima vlasti na kantonalnom nivou. Iako su zaključci federalne Vlade bili obavezujući za sve kantone, zahvaljujući radu BSC-a jedino

Izrada Akcionalih planova za strateško planiranje

je Zeničko-dobojski kanton izvršio svoju obavezu, te je zbog toga uzet kao primjer najbolje prakse koji će kao model služiti i ostalim kantonima prilikom izrade njihovih akcionalih planova. S tim u vezi, u Zenici je prošle sedmice organizovana radionica na temu „Pregled stanja na području izrade akcionalih planova, uvezivanje akcionalih planova sa budžetskim planiranjem te izrada izvještaja o implementaciji Strategije razvoja i Strategije socijalnog uključivanja u kantonu“, a u organizaciji Federalnog zavoda za programiranje razvoja. Učesnici ove radionice bili su Predstavnici Federalnog zavoda za programiranje razvoja te predstavnici jedinica za implementaciju Strategije razvoja i Strategije socijalnog uključivanja u kantonima.

Pretvaranje Akcionalih planova u ključne razvojne programe

U svom uvodnom izlaganju mr. sci. Đenana Čolaković, sekretar BSC-a je predstavila do sada urađeno na ovom planu u ZDK. „Zavštene su aktivnosti na izradi Akcionalih planova

za 2011. i 2012. godinu te aktivnosti na izradi šestomjesečnog i godišnjeg izvještavanja o implementaciji akcionalih planova za 2011. godinu. Trenutno se radi na izradi Izvještaja o implementaciji Akcionog plana za 2012. i izradi Akcionog plana za 2013. godinu. Ovo je posebno važno u kontekstu programiranja pomoći EU i pripreme projektnih prijedloga jer se mora osigurati uvezivanje projektnih ciljeva sa strateškim dokumentima“, naglasila je Čolaković. U nastavku radionice, međunarodni stručnjak za proces strateškog planiranja Zdenka Marija Kovač predstavila je načine i mogućnosti pretvaranja Akcionalih planova u ključne razvojne programe te njihovog uvezivanja sa budžetskim planiranjem i programom javnih investicija. Također, bilo je riječi o značaju monitoringa i evaluacije u procesu strateškog planiranja, dok je o konkretnim primjerima kreiranja Izvještaja o razvoju FBiH, njegovom formatu, sadržaju i konceptu nešto više kazala Marijana Galić, stručni savjetnik za izvještavanje. Na kraju radionice članovi radne grupe iz ZDK su razmatrili nacrt Izvještaja o implementaciji Akcionalih planova za strateško planiranje, te vršenje monitoringa, evaluacije i izvještavanje o urađenim aktivnosti na harmonizaciji procesa strateškog planiranja za 2012. i nacrtu Akcionog plana za 2013. godinu.

TEHНОМАХ

Notebook SONY Vaio Intel Pentium E1512E6, bijeli
Display 15.5" LED, RAM memorija 4GB, disk 500GB, Grafika 1GB AMD
Radeon HD7650M, Licencirani Windows 8
1199 KM

Notebook SONY Vaio Intel Core i3 E1512E1, bijeli!
Display 15.5" LED, RAM memorija 4GB, disk 500GB, Grafika 1GB AMD
Radeon HD7650M, Licencirani Windows 8
1399 KM

HIT PONUDA

SONY Vaio Intel
Core i5 Crni+Win8
4GB, 640GB, Grafika 1GB
1649 KM

Zenica, Titova 1 444 444 ... Zenica, TC Džananović 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 732-000 ... info@tehnomaх.ba

Otvorena prva Laboratorija za ispitivanje namještaja i drveta

Iako je Zenica poznata kao centar crne metalurgije, nedavnim otvaranjem Laboratorije za ispitivanje namještaja i drveta (LIND), napravljen je veliki korak ka liderkoj poziciji i u sektoru drvoprerađenja. Naime, nakon dvogodišnjih priprema, Bosna i Hercegovina je dobila prvu laboratoriju ove vrste što će uveliko poboljšati konkurentnost domaćih proizvoda od drveta na tržistima Evropske unije. Otvaranje LIND bila je prilika i za okupljanje vodećih stručnjaka, drvoprerađivača te predstavnika vlasti na dvodnevnoj Konferenciji „Drvoprerađivačka industrija i proizvodnja namještaja u BiH - stanje i potrebe“. Glavni cilj ove Konferencije bio je sagledavanje bitnih faktora u konkurentnosti proizvoda iz BiH u sektoru drvoprerađenja i proizvodnje namještaja na domaćem i tržištu EU.

Otvorena vrata prema tržištu EU

Predstavnik Delegacije Evropske unije u BiH Martin Schieder, načelnik Općine Zenica Husejin Smajlović i direktor Agencije za ekonomski razvoj ZEDA Zenica Muhsin Ibrahimagić svečanim presijecanjem vrpce te pokretanjem mašina nakon toga, simbolično su pustili u rad Laboratoriju koja se, inače, nalazi u okviru TehnoParka, a riječ je o investiciji vrijednoj oko million KM, koja je realizovana u okviru projekta </MENTOR> finansiranog sredstvima iz Instru-

menta za prepristupnu pomoć (IPA). Time su, Agencija ZEDA kao nosilac te Agencija REZ kao partner, uspješno okončali projekt koji širom otvara vrata domaćim proizvodima od drveta ka tržištu EU. „Ovo je jako dobar primjer kako fondovi EU mogu pomoći ekonomskom razvoju BiH te poboljšati i promovirati izvozne mogućnosti ove države. Želim zahvaliti svim partnerima i naglasiti kako je ovo jako dobar primjer kako intervencije koje se poduzimaju na lokalnom nivou imaju višestruki efekat kako u toj lokalnoj zajednici tako i širom države“, istakao je nakon simboličnog presijecanja vrpce, Martin Schider.

Laboratorija je opremljena najsavremenijim testnim mašinama poput 3D mjernog uređaja za testiranje sjedišta stolica, testne platforme za ispitivanje stabilnosti namještaja, uređaja za testiranje namještaja za sjedenje, stolova i tapaciranog namještaja prema svim važećim međunarodnim standardima. Nabavljena oprema omogućava izvođenje ispitivanja i akreditiranje prema 35 standarda/normi, ali je nakon detaljne analize, odlučeno je da u prvoj fazi proces akreditacije za standard EN ISO/IEC 17025 bude prema devet specifičnih normi statičkih, dinamičkih i funkcionalnih ispitivanja proizvoda.

Tehničko osposobljavanje Laboratorije pratilo je adekvatno

Na otvaranju Laboratorije ugledni gosti iz privrednog, obrazovnog i javnog života

stručno osposobljavanje kadrova kao i prilagođavanje samog prostora potrebama Laboratorije.

“Do kraja marta Laboratorija treba biti akreditovana i time ćemo dobiti mogućnost da proizvođačima dajemo ateste koji su priznati u EU. Suština ovog projekta je uspostava jednog razvojnog centra koji će pomoći prerađivačima drveta da uz certifikat i podršku u procesu proizvodnje – stručnu i tehničku – svoje proizvode lakše plasiraju na domaće i evropsko tržište. Samim tim otvaramo i nova radna mesta te mogućnost razvoja ovog sektora”, pojasnio je Muhsin Ibrahimagić, direktor Agencije ZEDA.

Povećanje konkurentnosti domaćih proizvoda

Konferencija „Drvoprerađivačka industrija i proizvodnja namještaja u BiH - stanje i potrebe“ okupila je više desetina učesnika, prije svega privrednika iz sektora drvoprerađenja, zatim predstavnika obrazovnih institucija, privredne komore, razvojne institucije (inkubatori i tehnološki parkovi) kao i pojedince koji nešto znače u ovoj oblasti. Pored toga što je drvoprerađivačka industrija BiH jedan od najperspektivnijih sektora privrede sa najvišim učešćem u ukupnom izvozu bh. industrije

Ibrahimagić, Schider i Smajlović simbolično

Detalj sa okruglog stola „Značaj i uloga ispitnih i razvojnih institucija u podizanju konkurenčnosti domaćih proizvođača namještaja“

itivanje namještaja i drveta u BiH

og života Zenice i ZE-DO kantona

nim presijecanjem vrpe pustili u rad LIND

dugi niz godina i dalje je prisutno mnogo problema koji otežavaju rad drvoprerađivača pa time i direktno utiču na razvoj cjelokupnog sektora, odnosno bh. privrede. Zenička Konferencija, upravo stoga je, pored predstavljanja mogućnosti korištenja novih tehnologija, razvoja i istraživanja, imala za cilj i isticanje značaja akreditacije i certificiranja domaćih laboratorijskih proizvoda, čime će direktno do-

prinijeti ostvarenju generalnog cilja projekta </MENTOR>, a to je unapređenje ambijenta u bh. drvoprerađivačkom sektoru. Okupljenim zainteresiranim stranama ovako je pružena idealna prilika da u otvorenoj raspravi o problemima u sektoru, pokušaju dati smjernice dalnjeg pravca kretanja i povećanja konkurenčnosti domaćeg proizvoda na inostranim tržištima. Drugog dana Konferencije organizirani su susreti predstavnika svih poslovnih inkubatora u BiH te gostiju iz susjedne Hrvatske, kao jednog od značajnijih partnera u razvoju malog i srednjeg poduzetništva na lokalnom nivou, što je, i s te strane, omogućilo nova poslovna povezivanja, razmjenu iskustava i dobrih praksi, a u budućnosti i povećanje izvoza, uposlenosti, kvaliteta i potencijala bh. firmi.

Zanimljivim izlaganjima na Konferenciji predstavljena slika aktuelnog momenta u sektoru drvoprerađivača

Zenica – tehnološki i inovacijski lider

Za Agenciju za lokalni ekonomski razvoj ZEDA ovaj projekat predstavlja nastavak realizacije uspješnih projekata, kao što su poslovna zona, biznis inkubator, Centar savremenih tehnologija... Svi navedeni projekti, kao i mnoštvo drugih aktivnosti poduzetih na obezbjeđenju stručne i tehničke pomoći privrednicima, su u funkciji uspostave instrumenata ekonomskog razvoja u općini Zenica i značajan su kvalitativni iskorak podrške sektoru malih i srednjih preduzeća. "Ovo je prirođen nastavak onog što mi u Zenici u posljednje vrijeme radimo. Pored Poslovne zone, Inkubatora, Centra savremenih tehnologija... cijenili smo da je vrijeme da pokrenemo i pitanje TecnoParka. Naravno, pored problema sa nedostatkom sredstava, nismo imali ni dovoljno znanja, pa smo koristili sve ono što nam je moglo pomoći – od EU fondova do našeg Univerziteta kako bismo na jednom mjestu okupili znanje i sredstva te pokušali otvoriti ovaj proces. Ovo je vrlo značajan iskorak i nešto sasvim novo u BiH, nešto bez čega ozbiljni proizvođači neće moći računati na osvajanje kako domaćeg tako i stranog tržišta. TechnoPark Zenica bi u budućnosti trebao izrasti u tehnološkog i inovacijskog lidera na ovom području Bosne i Hercegovine, pa i šire", istakao je ovom prilikom Husejin Smajlović, načelnik Općine Zenica.

RIJEĆ DRVOPRERAĐIVAČA

Almir Klunić: Firma koju predstavljam od osnivanja je bila izvorno orijentisana i u radu smo se susretali sa raznim poteškoćama, tako da će ovo biti jedno od rješenja da, bar u tom segmentu, smanjimo prepreke koje smo imali. Do sada, jednostavno, nismo bili konkurentni na tržištu i ako ova laboratorija dovede do promjene u tom smjeru, da dobijemo prednost u odnosu na konkurenčiju, bit će dobro.

Adis Mujanović, direktor Tvornice montažnih kuća iz Zavodovića: Značaj ove laboratorije je višestruk. Ono u čemu će sigurno doprinijeti je povećanje konkurenčnosti. Ono što je interesantno i što je jedan od razvojnih ciljeva laboratorije, je ispitivanje stolarije, lameliranih konstrukcija... i to je ono čemu težimo već duže vrijeme. Dugo radimo na tome i raduje me što smo stigli do cilja i uz našu skromnu pomoći, danas otvorili oву laboratoriju.

Fuad Telalović, FIS Vitez: Jedan smo od najvećih proizvođača namještaja u BiH. Sav namještaj koji izvozimo na evropsko tržište zahtijeva određene ateste i do sada smo namještaj ispitivali u susjednim zemljama što iziskuje znatne troškove i vrijeme. Otvaranje ovakve laboratorije u našoj blizini uveliko će olakšati naš rad kao i plasman proizvoda u zemlje EU.

Lordan Ilić, Economic Vitez: Otvaranje ove laboratorije možemo dvojako promatrati. Izvoznici namještaja će, svakako, profitirati, a s druge strane i zakonska regulativa u BiH će se morati mijenjati u smislu obaveze testiranja i uvoznih proizvoda. Danas smo svjedoci nelojalne konkurenčije prije svega iz Kine sa materijalima koji su štetni za zdavlje i konstrukcijama koje nisu dobro riješene i s te strane mislim da bismo mogli stvari podići na viši nivo i tako profitirati od ove laboratorije u budućnosti.

PROBLEMI ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ZDK

Tri rudnika dužna 34 miliona maraka

Šest preduzeća s područja Zeničko – dobrojskog kantona među kojima su tri rudnika mrkog uglja iz sastava koncerna „Elektroprivreda BiH“ – Zenica, Kakanj i Breza, zatim Željezara Zenica, Krivaja Zavidovići, Željeznice FBiH i Šumsko – privredno društvo ZDK najveći su dužnici Zavodu zdravstvenog osiguranja ZDK, a duguju čak 69 miliona maraka. Radi se o dugu za period od 1.januara 2007. do 1.oktobra ove godine. Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK prema najnovijim podacima u deficitu je većem od 19 miliona KM, što se sigurno ne bi desilo da su ovi veliki dužnici izmirivali svoje obaveze. S tim u vezi jučer je u sjedištu Kantona održan sastanak na kome se razgovaralo o ovim problemima sa predstvincima tri rudnika.

„Cilj ovog sastanka je bio da razgovaramo o nekim problemima koji tište kompletan sistem. Tu mislim i na Zavod zdravstvenog osiguranja, Vladu ZDK, Sindikat zdravstva, Sindikat rudara... Akumulirani deficit Zavoda je veći od 19 miliona maraka. U vremenu koje je pred nama trebamo poduzeti mjere za ozbilj-

Senaid Begić, direktor ZZO ZDK

niji pristup plaćanju obaveza ma ko to bio. Od rudnika bi trebalo da se očekuje 11-12 miliona KM obaveza, a dovedeni smo u situaciju da je dosadašnje ispunjenje obaveza u iznosu od 15-20 posto. Rudnik Zenica tako od 3,5 milio-

Među najvećim dužnicima Zabodu zdravstvenog osiguranja ZDK su tri rudnika. RMU Zenica dužan je 20,3 miliona KM, RMU Kakanj 14,4, a RMU Breza 12,4 miliona KM.

na koliko treba uplatiti je do sada realizovao za ovu godinu 49.000 KM. Malo je bolja situacija u Kaknju i Brezi koji su do sada platili nekih 30 posto svojih obaveza za ovu godinu“, kazao je Senaid Begić, direktor ZZO ZDK.

Ovjeravanje knjižica rudarima nije dovedeno u pitanje, ali je na ovaj način poslana poruka da se i to može desiti ukoliko se ne pristupi ozbiljnomp rješavanju problema. Upućen je i apel upravama rudnika i „Elektroprivrede BiH“ da izmire ove obaveze. „Stanje u zdravstvu je sve teže, sve je manje osnovnih uslova za rad. Naš je zadatak bio da upozorimo na to. Naša plata nije povećavana zadnjih sedam godina. Dolazi se u situaciju da nema rukavica, nema hirurškog materijala, da je sve teže nabaviti lijekove. Tražimo rješenje kroz ispunjavanje obaveza“, rekao je dr. Haris Husremović, predsjednik Sindikata ljekara ZDK.

Akutni bronhitis

Akutni bronhitis je kratko-trajna upala sluznice dušnika i bronha, koja je obično povezana s virusnim infekcijama gornjeg dijela dišnog sistema. Bolest traje kratko i rijetko se komplikira. Liječenje antibioticima nije potrebno, iako se često provodi. Od akutnog bronhitisa češće obolijevaju djeca, posebno ona do pet godina. Kao i druge infekcije disajnog sistema, akutni je bronhitis češći u hladnijem dijelu godine, a najviše je oboljelih u januaru i februaru. Tome pogoduje kapljично širenje infekcije, epidemijsko pojavljivanje gripe, skupljanje i duže zadržavanje ljudi u zatvorenim prostorijama, onečišćenje zraka u industrijskim središtima, magla te osobito duhanski dim. Suh zrak, posebno kada se udiše na usta, oštećuje sluznicu bronha i pospješuje razvoj upale.

Koji su znaci?

Početni simptomi bronhitisa najčešće su istovjetni s prehladom, a to su: hunjavica, blaža grlobolja, konjunktivitis, promuklost. Glavni

simptom je **kašalj** sa sivkastim ili žućkastim ispljuvkom (sluzi). Ostali simptomi su kratak dah, hripanje i povиšena temperatura. Često se u gornjem dijelu grudnog koša javljaju bolovi koji se pogoršavaju od kašila.

Kako se lijeći akutni bronhitis?

Liječenje akutnog bronhitisa je, u pravilu, samo simptomatsko, usmjereni na ublažavanje kašila. Ne treba suzbijati kašalj ako iska-

šljavate. Sav sekret iz dišnih putova treba odstraniti. U tome mogu pomoći lijekovi, tzv. ekspektoranti, ali samo u slučaju ako bolesnik uzima puno tekućine. Ozdravljenje pospješuje optimalna mikroklima s **vlažnim zrakom u sobi**, zabrana pušenja, štednja glasa.

Hidracija - uzimanje veće količine tekućine (3-4 litra) - najvažnija je mјera za ublažavanje kašila. Ovlaživanjem respiratornih sluznica, što se može postići i učestalom inhalacijom vodene pare, sprječava se isušivanje i skrućivanje respiratornog sekreta u bronhima i potiče iskašljavanje. Antibiotici se ne preporučuju u liječenju prethodno zdravih osoba.

ZENICA PONOVO U OBLAKU SUMPORA, PRAŠINE, TEŠKIH METALA

Beskompromisna borba protiv zagađivača mora početi sad!!!

S dolaskom zime, Zeničani se nađu u situaciji da žive u sumpornom oblaku obogaćenom česticama prašine, teških metala i ko zna čega još što dokazano ozbiljno narušava zdravlje. Od urođenih deformiteta, genetskih mutacija, malignih oboljenja pa do, uslovno rečeno, manje bitnih bolesti disajnih organa. Krivci su ponajprije veliki zagađivači na čelu sa ArcelorMittalom, zatim indolentne vlasti na svim nivoima, ali najveći krivci smo MI – mali obični ljudi koji sve to bez pogovora prihvataamo. Jedini koji konstantno podsjećaju na zločin koji se čini nad građanima Zenice su malobrojni ekološki aktivisti, prije svega iz

Udruženja Eko forum. Iako dosadašnja iskustva pokazuju da Zeničani nemaju volje "da dignu glas" protiv onih koji ih lagano, ali sigurno, ubijaju, ponovo su aktivisti Eko foruma odlučili poduzeti konkretne akcije – izaći na ulicu i suprostaviti se kapitalistima koji su ispred našeg zdravlja stavili svoj profit. "Kontinuirano se narušava osnovno ljudsko pravo na zdravlje i zdrav okoliš. Stoga, javno upozoravamo sve nivo vlasti, velike zagađivače, ali i građane, da su životni uslovi u Zenici postali nepodnošljivi i da više ne smijemo čekati sa poduzimanjem mera na smanjenju zagađenja i na kažnjavanju odgovornih", po-

ručuju iz Eko foruma. Od zagađivača zahtjevaju da hitno počnu poštivati zakone BiH, od općinske vlasti da počne izvršavati javno izrečena obećanja kao i odredbe Člana 12 Statuta općine Zenica,

a od građana da se energično i beskompromisno počnu suprostavljati zagađivačima i onim organima vlasti koji, umjesto građanima, služe zagađivačima. "Pozivamo građane da ne sjede skrštenih ruku kao do sad, jer nas neće niko drugi organizovati u borbi za naše zdravlje ako to sami ne učinimo", jasni su u svojim namjerama u Eko forumu. Kako saznamjemo, od protesta se nije odustalo kako se moglo čuti u gradskim pričama, a ovog puta na odgovornost će se pozvati direktno rukovodioci Mittalovih pogona u Zenici, ali i ostali odgovorni za situaciju. Nadati se samo da će Zeničani napokon shvatiti svu ozbiljnost problema i u maksimalnom broju podržati akciju jer samo masa od desetina hiljada nezadovoljnih ljudi može pokrenuti stvari sa mrtve tačke. Najnoviji primjeri iz Francuske i Slovenije, najbolji su dokaz te tvrdnje.

DOSADAŠNJI IZGOVORI, LAŽI I ZABLUGE O KOMPANIJI ARCELORMITTAL ZENICA

ArcelorMittal investira u ekologiju? Ugovorom o dokapitalizaciji željezare predviđeno je investiranje 135 miliona dolara do kraja 2010. godine. Do sada je investirano samo 22 miliona eura, uglavnom u povećanje proizvodnih kapaciteta.

ArcelorMittal zagađuje manje od nekadašnje željezare? Zenička željezara je 1990. godine emitovala 7,6 kg SO₂ po toni proizvoda, a 2011. godine 5,0 kg (ali sa višestruko manjom proizvodnjom).

Željezara mora zagađivati da bi proizvodila? U EU, Mittalove fabrike zagađuju daleko manje (tabela op.a.). Postoje tehnologije koje mogu značajno smanjiti zagađenje, ali se one u Zenici ne koriste.

Motorna vozila i grijanje zagađuju isto koliko i željezara? Motorna vozila u Zenici godišnje u zrak izbacu 14 tona SO₂, dok AMZ godišnje izbacu 2.500 tona SO₂, samo spaljivanjem energetskog uglja.

Kvalitet zraka u Zenici je bolji nego prije rata? Samo s trećinom predratnog obima proizvodnje, dostigli smo predratne koncentracije zagađenja. Posebno zabrinjava to što se zagađenje svake godine povećava. U 2011. god. prosjek emisije SO₂ iznosio je 139 mg/m³, a u prvih 9 mjeseci 2012. 162 mg/m³.

ArcelorMittal zbog recesije ne investira u ekologiju? Profit po toni čelika je povećan sa 100 (2010. godine) na 118 američkih dolara u 2011. godini. Kome pričate o recesiji?

Fabrika Arcelor-Mittal	Godišnja proizvodnja aglomerat + koks + gvožđe	Emisije SO ₂
Zenica, BiH	2.072.000 t	10.053 t
Ostrava, Češka	5.220.000 t	1.320 t
Galati, Rumunija	3.900.000 t	2.400 t
Gent, Belgija	10.285.000 t	4.890 t

TEHNOMAX

Sony 32"LED TV model 32EX310

669 KM

Sony 42"LED TV model 42EX410

FullHD!

1049 KM

HIT
PONUDA

Sony 40"LCD TV model 40BX440
FullHD!

929 KM

NEISKORIŠTENI HIDROENERGETSKI POTENCIJAL RIJEKE BOSNE

HE Vranduk - green kV sati, prema principima održivog razvoja

Dugogodišnja praksa upravljanja vodama kod nas se svodila na pragmatični (jednosektorski) pristup prilikom izrade planova upravljanja. Danas je u svijetu opšteprihvaćeni

integralni pristup izradi planova upravljanja vodama (IWRM). U osnovi on podrazumijeva odustajanje od pragmatičnog pristupa i uvođenje prakse primjene koordiniranog razvoja

vodnih, zemljишnih i drugih, od vode zavisnih, resursa na društveno-ekonomski i ekološki prihvatljiv način koji čini osnovu održivog razvoja. Ovakav pristup propisan je i važećim

Kako smo već pomenuli, HE Vranduk prva je u nizu hidroenergetskih objekata planiranih programom razvoja energetskog potencijala rijeke Bosne. Iako gradnja tek treba početi, već su počele aktivnosti i na drugom sličnom projektu, a riječ je o HE Janjići, 15-tak kilometara uzvodno od Zenice. Predstavnici Njemačke banke za obnovu i razvoj (KfW) su tokom nedavnog sastanka sa predstvincima JP EPBiH i resornog federalnog ministarstva istakli kvalitetnu pripremu projekta izgradnje HE "Janjići" i iskazali interes za finansiranje projekta u iznosu od 30 miliona eura, po povoljnim uslovima kreditiranja. Uкупna vrijednost HE "Janjići" je 37 miliona eura, a preostali dio iznosa, obezbijediće JP EPBiH iz vlastitih izvora. Snaga ove HE bit će 13,3 MW, a planirana godišnja proizvodnja oko 68 GWh električne energije. Na pomenutom sastanku potpisani je Zapisnik o procjenjivačkoj misiji, čime je stvorena formalna prepostavka za nastavak aktivnosti na obezbjeđenju kredita.

Zakonom o vodama FBiH. Kod primjene IWRM pristupa, u osnovi je najvažnije poštovati četiri principa: posmatrati vodu kao ograničen i osjetljiv/ranjiv resurs, uzeti u obzir društvenu i ekonomsku vrijednost vode, primijeniti participatorski pristup te voditi računa o tzv. tri Es (ekonomska efikasnost, društvena pravčnost, okolišna i ekološka održivost).

Današnja situacija izmjenjenih pogleda na pristup upravljanju vodama (IWRM) i povećanih interesa za razne vrste korištenja voda (hidroenergetika kao čista i obnovljiva energija; navodnjavanje zbog proizvodnje zdrave hrane; plovidba kao jeftiniji i „čistiji“ saobraćaj i dr.) su šansa da se sagledavanjem propusta u prošlosti i okretanjem prema budućnosti upravljanju vodnim resursima pristupi na drugačiji način.

Iskorištenost hidropotencijala Bosne samo 2,9 odsto

Za razliku od drugih slivova u BiH, posmatran u ovakovom kontekstu, sliv rijeke Bosne je ostao „po strani“, posebno kada je u pitanju realizacija usaglašenih planskih mjera, iz kojih je izostajao i najzainteresovaniji korisnik – Elektroprivreda jer je imao atraktivnijih rješenja u drugim slivovima. Drugi korisnici, prvenstveno oni iz oblasti vodosnabdijevanja, nisu imali dovoljno sredstava za dugoročnija rješavanja. Iskorištenost hidropotencijala rijeke Bosne je veoma niska i iznosi oko 2,9 odsto. Naime, u slivu rijeke Bosne izgrađena je samo jedna hidroelektrana «Bogatići». Tokom 1994. godine urađena je »Prospektacija hidroenergetskog rješenja sliva rijeke Bosne« (»Zavod za vodoprivredu« Sarajevo). Ovom dokumentacijom na području FBiH predviđeno je 30 hidroelektrana sa ukupnom snagom oko 500 MW i energijom oko 1.615 GWh.

HE Vranduk – prvi u nizu velikih investicijskih projekata

Neiskorišteni potencijal sliva rijeke Bosne prepoznalo je i JP Elektroprivreda BiH te je među svoje kapitalne projekte u prvom investicijskom ciklusu, vrijednom skoro šest milijardi eura, uvrstila i izgradnju devet hidroelektrana. Prvi u nizu tih velikih kapitalnih objekata je izgradnja HE Vranduk na rijeci Bosni, 10 km nizvodno od Zenice. Pripremne radnje na njego-

voj realizaciji u punom su jeku, a u augustu ove godine sa Ministarstvom industrije, rудarstva i energetike FBiH potpisana je Ugovor o koncesiji za HE "Vranduk". Ugovor je zaključen na period od 30 godina, uz mogućnost produženja.

HE "Vranduk" je planirana kao protočno postrojenje derivacionog tipa sa više objekata koji će funkcionalno predstavljati jednu cjelinu. Ukupna snaga iznosiće 19,63 MW dok je predviđena godišnja proizvodnja električne energije 96,38 GWh, a procijenjena vrijednost investicije 126 miliona KM. Izgradnja HE "Vranduk" koja je u odlukama Vlade Federacije BiH definisana kao prioritet, planirana je u naredne četiri godine. Lokalna zajednica će kroz projekt „Programa prijateljskog okruženja“ za poboljšanje infrastrukture dobiti oko 1,5 milion KM.

Jednokratna novčana naknada za dodjelu koncesije iznosi 2.268.954 KM, dok godišnja koncesiona naknada iznosi 2,43 odsto od ukupnog godišnjeg prihoda i ne može biti manja od 1,5 odsto od projektovanog godišnjeg prihoda. Ukupne tekuće naknade tokom jedne godine u periodu važenja Ugovora o koncesiji, iznose 1.510.864,46 KM.

Izgradnja HE Vranduk ima višestruko korisne efekte, među kojima su proizvodnja

električne energije iz obnovljivih izvora, što je značajno sa stanovišta zaštite okoliša i međunarodnih obaveza koje je preuzeila naša zemlja. Gradnja ovakvog elektroenergetskog objekta velika je šansa za lokalnu zajednicu u smislu poticaja zapošljavanja i razvoja male privrede, te doprinosi povećanju sigurnosti snabdijevanja električnom energijom regije u kojoj se nalaze veliki potrošači.

Minimiziran negativni uticaj

Iako je gradnja ove hidroelektrane izazvala dosta polemike, prije svega u smislu uticaja na okoliš te ugrožavanju Kraljevskog grada Vranduka, u skladu sa zakonima i stvarnim utjecajima koji su identifikovani, napravljena je valorizacija šta to znači u kontekstu negativnih utjecaja i šta se dobija sa razvojem hidroelektrane i projekt je dobio „zeleno svjetlo“. „HE Vranduk je energetski kapacitet iz okvira mehanizma čistog razvoja po Kjoto protokolu. Dobit ćemo green KV sate, a po principima održivog razvoja. Ne možemo reći da ne radimo štetu. Mijenjamo ekosistem Bosne, ali moramo ići na rješenja koja nalazimo zajednički, a koji optimalno minimiziraju negativan utjecaj“, pojasnila je Kadira Močević, rukovoditeljica Službe za zaštitu okoliša Elektroprivrede BiH.

"AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE" SARAJEVO

"SAVA RIVER WATERSHED AGENCY" SARAJEVO

Sarajevo, ul. Hamdije Čemerlića 39a

Telefon: + 387 33 726 400

Fax: + 387 33 726 423

Zenica, Londža 128 b

Telefon: + 387 32 441 280

Fax: + 387 32 441 282

E-mail: info@voda.ba, jvp@bih.net.ba

ODRŽIVO GOSPODARENJE OTPADOM

jedan od najvećih izazova današnjice

Organizovanim i dobro osmišljenim sistemom upravljanja otpadom, postižu se pozitivni ekonomski efekti i smanjuju negativni uticaji na životnu sredinu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, predjeli i prirodna dobra.

PONOVNOM UPOTREBOM I RECIKLIRANJEM OSTVARUJU SE OGROMNE UŠTEDE ENERGIJE:

95% kod aluminija

90% kod plastike

60% kod papira i kartona

33% kod stakla

Fond za zaštitu okoliša
Federacije BiH

IZBJEGNIMO
stvaranje otpada

SMANJIMO
količinu otpada

RAZDVOJIMO
otpad

RECIKLIRAJMO
otpad

ODLOŽIMO
otpad

GOSPODARENJE OTPADOM
U 21. STOLJEĆU ZNAČI

P R A V I L N O
prikupiti
rasporediti i
preraditi

odvojeno prikupljene materijale
na način koji neće ugroziti potrebe
budućih generacija.

S A N I T A R N A
D E P O N I J A
P O S L J E D N J A
F A Z A

u cjelovitom sistemu
upravljanja otpadom!

ČISTOĆA
BUGOJNO

DVIJE DECE NIJE OMLADINSKOG HORA ZENICA

Mjuzikl i koncert za jubilej

S mjuziklom „Night Fever“ 14. decembra i koncertom „Muzika kroz vrijeme '92-'12“ dan kasnije u Bosanskom narodnom pozorištu, Omladinski hor Zenica će proslaviti 20 godina postojanja. „Odlučili smo da se, zbog značaja jubileja, publici predstavimo sa dva različita koncerta, ustvari prve noći sa mjuziklom Night Fever - tj. kompilacijom dva mjuzikla „Groznička subotnje večeri“ i „Briljantin“, te drugi dan koncertom „Muzika kroz vrijeme '92-'12“ koji je svojevrsna retrospektiva dvije decenije našeg

rada“, kaže Milenko Karović, dirigent i osnivač Hora. U mjuziklu će na sceni biti 100 ljudi među kojima su troje stalnih solista Hora Kanita Alić, Alen Seferović i Ajdin Huskić, bend Pakt 5, te glumci članovi Dječije, omladinske i lutkarske scene zeničkog pozorišta. Scenograf je Dragana Gačnik, a koreograf Lana Rekanović. Na koncertu na kojem će biti 120 ljudi na sceni će osim ovo troje solista učestvovati i mlada solistkinja Emina Karović, te gosti Zdenka Kovačićek, Aki Rahimovski i Armin Muzaferija.

FLASH

Ansambl predstave Pismo iz 1920. je uspješno završio četverodnevnu turneju po Sloveniji i Italiji. BNP Zenica je gostovalo u Ljubljani, Trstu, Ptiju i Kranju sa predstavom iz protekole teatarske sezone, a koja je rađena u koprodukciji sa Internacionalnim teatarskim festivalom MESS.

***

Delegacije Općine Zenica i Saveza izviđača općine Zenica boravile su u Konjicu gdje je potpisani Ugovor o kupovini 4.300 m² zemljišta na Boračkom jezeru koje je ustupljeno na korištenje zeničkim izviđačima u cilju proširenja aktivnosti Izviđačkog centra. Rezultat je to realizacije aktivnosti u okviru prvog dijela projekta „Jednostavno izviđaštvo / Simply Scouting“.

***

U prepunom klubu „Kosmos“ u Visokom održano je finalno veče projekta Udruženja „Damar omladine“. Pobjednik tzv. Mužičke (R)evolucije je Faris Pinjo, drugo mjesto zauzeo je Eldar Hadžomerović, a treće Selmedin Omerhodžić.

***

Pokloni za školarce

Učenike područne škole "Hasan Kikić" u Banlozima kod Zenice, njih 60-tak, nedavno su dobri ljudi iz Hollandije obradovali sa prigodnim poklon paketima. Dječaci i djevojčice iz jedne osnovne škole u Roterdamu su prikupili školski pribor, igračke, slatkiše i druge proizvode, te poslali mališanima u ovoj područnoj školi. Sve je počelo na inicijativu prijateljica Nurke Deljkic, Zeničanke koja sada radi kao učiteljica u Roterdamu i Ramize Bračkan učiteljice koja radi u Banlozima. Paketiće je dopremio bez naknade Huso Tursanović iz agencije Prošić. Ovo može biti poruka i svim drugim ljudima kako prijateljstvo dvije osobe može obradovati ne samo 60-ak učenika, nego i mnogo, mnogo više.

TEHНОМАХ

TOSHIBA 32"LED TV
model PB200

599 KM

**HIT
PONUDA**

TOSHIBA 37"LCD FullHD! TV
model 37BV701

799 KM

TOSHIBA 40"LED FullHD! TV

model 40HL933
UltraSlim!

989 KM

NAKON OSVAJANJA SVJETSKIH NASLOVNICA

Fotografija nastala „iza najtamnijih uglova oka“

Fotografije mladog i izuzetno talentiranog Zeničanina Dade Ruvića već su obišle svijet i osvanule na skoro svim „velikim“ naslovnicama, a njegov najnoviji uspjeh je to što je fotografija, koju je podijelio sa nama, uvrštena među najbolje fotografije u 2012. godini prema sudu jedne od najvećih svjetskih

novinskih agencija - Reuters. Fotografija je nastala u Potočarima, noć uoči dženaze 520 žrtava srebreničkog masakra, a momenat koji je autor ovekovječio, bolje nego milion riječi, dočarava savapsurd, destruktivnost, bijes i

tugu koji se godinama skupljaju na ovom mjestu, ali i nesagledivi talent i umjetnost fotografisanja. Ne čudi onda ni činjenica da je samo ove godine 49 Ruvićevih fotografija izabrano za fotku dana. A tek su mu 23 godine...

“Masovne grobnice, laboratoriјe za identificiranje žrtava, mrtvačnice i tijela identifikovanih žrtava su samo mali dio onoga što se može vidjeti kroz objektiv moje kamere. Tamo se nalazi mnogo više, zapisano u oblacima i u magli mojih misli, iza najtamnijih uglova moga oka – uglova koji vide mnogo više nego kamera može vidjeti, zabilježiti i prikazati. To je mnogo više nego što se može prikazati na fotografiji, vidjeti na ekranu ili pročitati na papiru. Postoji vidljivi veotuge i žalosti, očajanja i bola. Ove riječi su male u poređenju sa onim šta osjećaju i znaju oni koji su preživjeli. Ovo se ne može porediti sa onim što su oni vidjeli svojim očima. Nemoguće je uporediti ovo sa njihovim sjećanjima i njihovim privatnim bezdanom”, rekao je autor opisujući fotografiju.

U BNP-u ZENICA USPJEŠNO REALIZIRAN PROJEKAT „I ja to mogu“

U sklopu obilježavanja Svjetskog dana osoba sa invaliditetom Dječija, omladinska i lutkarska scena BNP-a je u saradnji sa Školom za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa poteškoćama u psihofizičkom razvoju Zenica realizirala projekt „I ja to mogu“. Riječ je o prvoj Smotri dramskog stvaralaštva osoba sa posebnim potrebama i osoba sa poteškoćama u razvoju u kojoj su učestvovale ustanove iz nekoliko bosanskohercegovačkih gradova. Cilj ove Smotre je također i animiranje ostalih udruženja da se priključe radu i obilježavanju Svjet-

skog dana osoba sa invaliditetom, te podizanje svijesti o problemima sa kojima se ova skupina susreće, kao i traženje podrške od lokalne i kantonalne zajednice za realizaciju ovakvih i sličnih projekata. Dogovorene su i aktivnosti za iduću godinu, a Smotra će biti u znaku obilježavanja 200 godina od izlaska prve zbirke bajki braće Grimm.

Visočki maestro

Mladog pijanistu iz Visokog Bartolomeja Stankovića, koji će naredne godine predstavljati BiH na Muzičkom bijenalu u Zagrebu, ugodstvo je kantonalni premijer Fikret Plevljak. Tom prilikom, dogovoren je ciklus koncerata u Visokom i Zenici, uz savremenu obradu sevdalinki sa primjesama jazz-a. Na pomenutom muzičkom festivalu izvest će djelo „Metamorfoza“ koje je napisao Visočanin Avdo Smailović.

DIGITALNE FOTOGRAFIJE

Format 10x15
0,20 KM

Kodak Express Digital Solutions

TC ĐŽANANOVIĆ
TEL. 032/246-180
ZUNICZENICA@BIH.NET.BA

URADITE 100 FOTOGRAFIJA ZA SAMO

20 KM

SVAKE NEDELJE AKCIJA

FOTOGRAFIJE 10x15 cm

* Sa svih vrsta digitalnih media

0,20 KM

FOTO ZUNIC

Još ima nade za Evropu

Nogometni Čelika na zimskom su odmoru. Šef struke Vlado Jagodić rezimira proteklu jesen: „Nisam zadovoljan eliminacijom iz Kupa BiH. Kada je u pitanju prvenstvo nedostaju nam dva boda da bih mogao kazati da smo ispunili plan. Remiji na Bilinom polju sa Borcem i Olimpicom, te poraz od Željezničara udaljili su nas od cilja, a to je plasman evro takmičenja. Ali, nećemo se predati. U proljeće imamo bolji raspored, utakmicu više pred svojim navijačima i mislim da je šest bodova koliko nam trenutno bježi četvrtoplazirana ekipa nadoknadio“, kaže Vlado Jagodić čiji je tim ostao neporažen u posljednjih šest kola. Izvjesno je da će se na transfer listi koja će biti ozvaničena do 10. decembra naći pet-šest imena sa kojima Jagodić nije zadovoljan.

TEKWANDO BORCI IZ DOBOJ JUGA Emir Šećić odbranio zlato

Na Međunarodnom tekwando turniru „Mo-star open“, branioci prošlogodišnje titule i nosioci zlatne medalje iz TKD „Ajdin-Dragon“ iz Doboј Juga potvrdili su primat. U kategoriji MA-1 TKD majstor-crni pojas 2-dan Emir Šećić odbranio je zlato, dok je Ajdin Šećić u kategoriji KA-4 osvojio srebro. Trener i ujedno

borac u ovom klubu Emir Šećić okuplja isključivo djecu osnovnoškolskog uzrasta od petog do devetog razreda sa kojima radi potpuno besplatno. Kaže da je kroz taekwondo, koji je vrsta obrazovanja-odgojnog sistema naglasak na izgrađivanju i razvoju moralnog karaktera i fizičke spremnosti kod djece.

Kakanjci sve bolji

Košarkaši Kakanja ostvarili su drugu pobjedu u posljednja tri prvenstvena susreta, te sa omjerom pobjeda i poraza 3/4 zauzimaju sedmo mjesto na prvenstvenoj tabeli. U odličnom susretu odigranom u Kakanju ubjedljivo je savlada-na ekipa Servitiuma, rezultatom 89:74, a najbolju partiju u timu trenera Nedžada Mulića ostvarili su Sead Hadžifejzović sa 29 te Dinko Peljto sa 20 koševa. Dedić je u pobjedu ugradio 14, a iskusni Begovac 8 poena. Do kraja kalendarske 2012. godine kakanjski košarkaši imaju nekoliko vezanih teških iskušenja. Očekuju ih, gostovanja u Čapljini koja je lider na tabeli te u Mostaru kod Zrinjskog u prvenstvu i Kupu BiH. Godinu u kojoj se klub vratio u elitni rang takmičenja i na najboljem je putu da postane stabilan prvoligaš, Kakanj će okončati domaćim prvenstvenim okršajima sa Radnikom i banjalučkim Borcem.

SPORT FLASH

U organizaciji GKVS "Čelik-Željezara Zenica" 15. i 16.decembra na zatvorenom bazenu u Zenici održaće se međunarodni plivački miting za najmlađe kategorije plivača "ORKA" uz učešće oko 500 takmičara iz svih gradova BiH i inozemstva. Klub je odlučio da sredstva od kotizacije usmjeri u renoviranje objekta.

六六六

Nedavno je u Sarajevu, u organizaciji Karate saveza FBiH i karate saveza RS-a održan "KUP Bosne i Hercegovine" po WKF pravilima, a takmičari iz zeničkog HA SE karate DO kluba osvojili su 4 bronzane medalje. Medaljama su se okitili Nermin Bošnjak, Albin Ibraković i Damir Čičak (u borbama i u katama).

本本本

OKK ČELIK

Otkaz za Dedića i Curanovića

Uprava OKK Čelik, nakon serije poraza u A-1 ligi FBiH odlučila je zahvaliti na saradnji Aldinu Dediću, prošlogodišnjem kapitenu i Đaniju Curanoviću. Na vlastiti zahtjev dužnosti je razriješen i dosadašnji trener Haris Jahić koji će u narednom periodu voditi kadetsku selekciju, a na njegovo mjesto do polusezone će uskočiti sportski direktor Nedžad Hodžić. Treninzima prvog tima priključili su se junior Ahmed Malkoč i kadet Muhamed Muičić.

TEHNO MAX

Hannspree
32"LED TV
model SE32LMNB
559 KM

Zenica, Titova 1 ☎ 444 444 ... Zenica, TC Džananović ☎ 445 445 ... Visoko, dr. Džananovića 2 ☎ 732-000 ... info@tehnamax.ba

HANNspree

Od 15.11.2012. do 15.12.2012.

Posjetite nas na www.facebook.com/frizerskokozmetickisalonaysun i pratite svakodnevno nove akcijske cijene.

Mehmedalije Tarabara bb Zenica - PC AKSA II sprat
061/769-308
063/292-094

Popust na frizerske usluge
Farbanje:
kratka kosa ..... 15 KM
kosa srednje duljine ..... 20 KM
duga kosa ..... 25 KM
extra duga kosa ..... 30 KM

Pramenovi:
Kratka kosa ..... 20 KM
Kosa srednje duljine ..... 25 KM
Duga kosa ..... 30 KM
Extra duga kosa ..... 35 KM

Popust na kozmetičke usluge
Anticelulitni tretman
(body wrapping, termo deka i anticelulitna masaža) ..... 25 KM

Sve informacije i termini na tel. 061 769 308

KŽK ČELIK KONSOLIDUJE REDOVE Ne damo se sputati!

KŽK Čelik, aktuelni prvak naše zemlje i osvajač Kupa, te finalista Regionalne lige, zbog raznoraznih smicalica u režiji Mladog Krajišnika i nerazumijevanja od strane pojedinih članova Borda Regionalne lige, nije putovao u Banju Luku gdje se u okviru 11. kola MŽRKL Adriatica trebao sastati sa banjalučkim klubom. Iako je susret bez saglasnosti Čelika zakazan za petak, glavni razlog odustajanja od meča je nepriznavanje registracije tri igračice koje su u Čelik stigle iz nikšićkog Rolinga. "Naše nove igračice su registrovane i bez problema su mogle nastupiti u petak, ali njihov nastup su osporili iz Borda lige. Radije ćemo izgubiti za zelenim stolom i ne dobiti i onaj jedan bod za poraz (ako bi se izgubilo na terenu), nego da nas na

ovakav način pokušavaju sputati", kazao je predsjednik Kluba dr. Sejad Huseinagić, inače predsjednik i MŽRKL – Adriatica. Nove igračice Čelika su: Živana Janković, plejmejker, Aleksandra Vujović koja igra na pozicijama dva i tri, te Biljana Pavičević koja igra na pozicijama četiri i pet. U Čeliku, kojeg je u proteklih tri mjeseca napustilo sedam igračica, namjeravaju u predstojećoj pauzi konsolidovati ekipu i nastaviti takmičenje u kojem je cilj plasman među četiri prve ekipe.

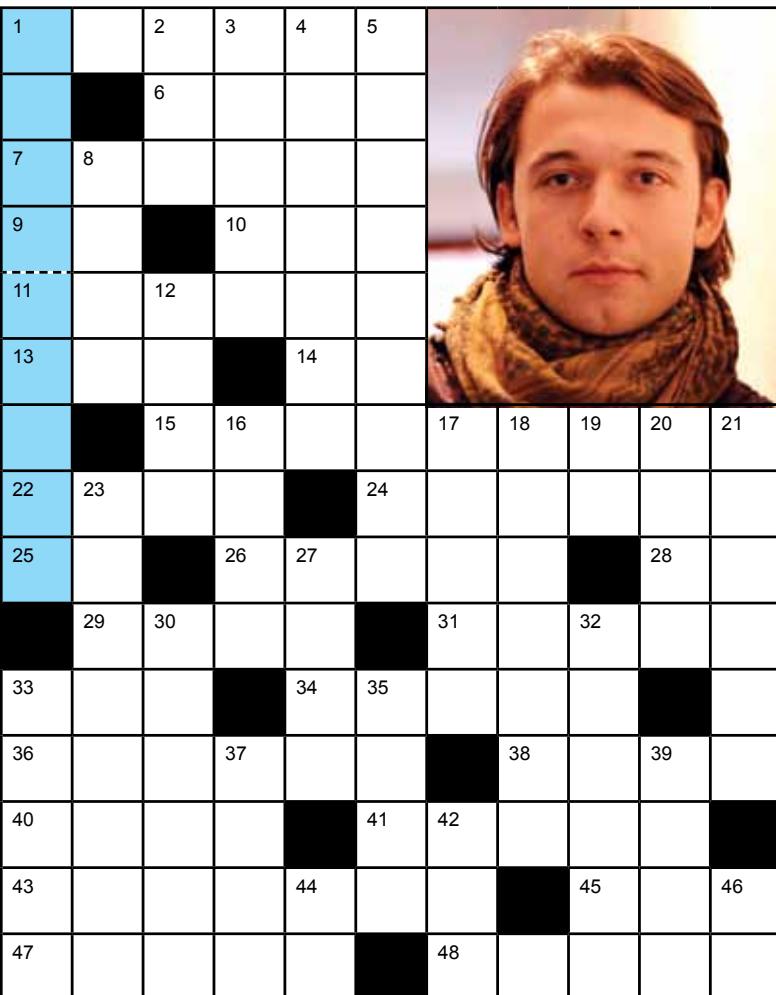
Roll Up baner + print

135,00 KM +pdv

B Panel

Poslovna zona Zenica 1
Tel 032 441 291
E-mail: info@bpanel.ba
www.bpanel.ba

200 X 80 cm

Vodoravno: 1. Evropska država; 6. Ćud, narav, grč.; 7. Banja u Sloveniji; 9. Omer Livnjak; 10. Titula mongolskih vladara; 11. Ruda; 13. Ultra kratki valovi; 14. Atlantic City; 15. Proučavalac ptica; 22. Riblja jajašca; 24. Jadovanje; 25. Upišite: ČR; 26. Efekat na fotografiji koji se dobije kod skeniranja; 28. Urban Jobs, skr.; 29. The Individual Knowledge Assessment of Number; 31. Zatvor, haps, tal.; 33. Glumica Ras; 34. Pretrpan, pun; 36. Gramatički: spona, stapanje, lat.; 38. Mjesto na sjeveru Škotske; 40. Mjesto u Crnoj Gori; 41. Sredstvo pomoću kojeg se uči; 43. Poređenje; 45. Nadimak Olivera Mlakara; 47. Predujam; 48. Stanovnik Kine.

Uspravno: 1. Ime i prezime ličnosti sa slike; 2. National Energy Board, skr.; 3. Metež, gužva, jurnjava; 4. Završen; 5. Poboljšavanje opštih zdravstvenih prilika; 8. Slivnik za kišu; 12. Dvorac; 16. Rijeka u BiH; 17. Otočić u Kornatima; 18. Skinuti deranjem (kožu); 19. Kug-fu glumac Brus; 20. Aroma; 21. Svilena vrpca; 23. Zabranjeni lov; 27. Ujak, engl.; 30. Predujam za kupovinu kuće; 32. Pramjera, osnovna mjerja; 33. Tim, momčad; 35. Kartaška igra; 37. Školovan; 39. Imao, išta, ikoliko; 42. Glumac Noris; 44. Demokratska stranka; 46. Industrijska zona.

Rješenja iz prošlog broja: biceps, o, otok, junad, ag, paj, napeta, bor, ns, onomatopeja, šire, utorak, nj, odskok, su, asker, paket, ku, nasilan, prosen, pot, pri, trapava, ezozik, atak, štap, lisica.

IMPRESSUM: Magazin Superinfo izdaje "SUPERINFO" d.o.o. Zenica, Štrosmajerova 11. (zgrada Izgradnje, II sprat), Tel. 032/463-232, www.superinfo.ba; superinfo@superinfo.ba; Reg.br.043-0-Reg-06-002101, Matični broj 1-9625; PDV broj: 218552430000; Direktor **Fedad Jovanović**, Tel. 061/788-088, 063/992-100; finansije **Zumreta Tušekić**, Tel. 063/992-102; urednica izdanja **Selma Sarajić**, Tel. 063/693-808; tehnički urednik: **Sefer Omerović**, Tel. 063/522-922; marketing: **Emina Smajlagić**, Tel. 063/992-104; Tiraž izdanja: 20.000 primjeraka; Štamparija Unioninvestplastika d.d. Semizovac bb, Reg. br. 1-17984

BRAVAR

BH LOCK company - bravarske usluge i servis

- ▶ OTVARANJE BLINDO I DR.VRATA
- ▶ OTVARANJE SVIH VRSTA AUTA
- ▶ ZAMJENA I POPRAVKA BRAVA
- ▶ DODATNA ZAŠTITA ZA BLINDO VRATA

061 / 360 - 247

Mobilni tim, intervencija 00-24

PAMETNO RJEŠENJE SIGURNOSTI

Kriminal postaje sve rasprostranjeniji i raznovrsniji, ugrožava sve segmente društva, ličnu i imovinsku sigurnost, ali A.E. SIGURNOST Agencija za zaštitu ljudi i imovine Vam nudi pravo rješenje.

A.E.Sigurnost nudi vrhunske i potpuno profesionalne alarmne protuprovalne i videonadzorne sisteme za sve vrste objekata koristeći vrhunsku tehnologiju uz minimalan trošak kako ugradnje tako i kasnijeg održavanja sistema zaštite.

Nudimo i mogućnost otplate na 24, 36 i 48 mjeseci. U toku je veliki popust na opremu i ugradnju sigurnosnih sistema. Iskoristite ovu jedinstvenu priliku i osigurajte svoj dom ili poslovni prostor.

- Ugradnja alarmnog sistema
- Priključak na Dojavno Operativni Centar Agencije sa 0-24h nadzorom i mobilnom intervencijom.

**VAŠA SIGURNOST,
A.E.SIGURNOST.**

A.E.Sigurnost d.o.o. Agencija za zaštitu ljudi i imovine
Branilaca Bosne 16A, 72 000 Zenica
Tel: 032 200 410, Fax: 032 200 411
info@aesigurnost.com, www.aesigurnost.com

mix.

| DUO TV+TEL |

DUO TV+NET |

TRIO TV+TEL+NET

Savršen spoj!

telemach

Za preplatnike u Zenici dostupni su atraktivni mix paketi naših usluga kablovske televizije, interneta i fiksne telefonije

DUO MIX TV+TEL

70 kanala iz osnovne analogne ponude
pozivi 0 KM/min ka svim fiksnim mrežama u BiH

25,90 KM

DUO MIX TV+NET

digitalna televizija sa 70 kanala
10/1 Mb/s internet-flat
D3 GO (54 digitalna kanala na iphone, tablet, PC)
WiFi router besplatno na korištenje

39,90 KM

TRIO MIX TV+NET+TEL

digitalna televizija sa 70 kanala
Pozivi 0 KM/min ka svim fiksnim mrežama u BiH
10/1 Mb/s internet-flat
D3 GO (54 digitalna kanala na iphone, tablet, PC)
WiFi router besplatno na korištenje

49,90 KM

Mjesečna naknada za održavanje KKS i praćenje analogne kablovske TV u iznosu od 15 KM uključena je u navedene cijene DUO i TRIO paketa. Priključna taksa za sve DUO TV+TEL, DUO TV+NET i TRIO pakete iznosi 0 KM. Minimalni rok preplate na DUO i TRIO paket je 12 mjeseci. Prilikom svakog poziva u opcijama FLAT BiH uspostava veze naplaćuje se 0,03 KM.

Više informacija na www.telemach.ba i na telefon **1430**